

UNIVERZITA KARLOVA I. lékařská fakulta

Posudek oponenta diplomové práce

Název diplomové práce

Znalosti sester o dietním a pitném režimu u hemodialyzovaných pacientů

Název diplomové práce v anglickém jazyce

Knowledge of nurses about dietary and drinking regime for haemodialysis patients

Autor práce Bc. Kateřina Mitevová

Název studijního oboru Intenzivní péče

Forma studia kombinovaná

Vedoucí práce Mgr. Renata Hakenová

pracoviště II. Interní klinika TN JIP

Oponent práce Mgr. Pavla Kordulová

pracoviště ÚTPO 1. LF UK

Akademický rok 2017/2018

Hodnotící kritéria závěrečných prací

Závěrečné práce jsou hodnoceny slovně, počtem bodů a navrženým klasifikačním stupněm. Oba hodnotitelé (vedoucí i oponent) vypracují posudek, jehož součástí je bodové hodnocení jednotlivých aspektů práce (v daném bodovém rozpětí a struktuře), návrh klasifikačního stupně a jeho slovní zdůvodnění. Součástí posudku bývají také doporučené otázky k obhajobě.

Bodové rozpětí pro jednotlivé klasifikační stupně je pouze doporučeno, hodnotitel se od něj může v odůvodněných případech odklonit (vysoký odborný či společenský přínos práce může převážit drobné nedostatky, anebo naopak zásadní pochybení v klíčovém aspektu může být natolik závažné, že práce není doporučena k obhajobě i přes jiné nesporné kvality).

Klasifikace navržená v posudcích není pro zkušební komisi Státních závěrečných zkoušek závazná, ta k posudkům sice přihlíží, ale rozhoduje se na základě průběhu obhajoby a vlastního uvážení. I v případě jednoho či obou nedoporučujících posudků může student závěrečnou práci před komisí obhajovat.

Hodnocení jednotlivých aspektů teoretické a výzkumné práce

Hodnocená položka	Úroveň a charakteristika položky a odpovídající počet přidělených bodů	Počet bodů
<p>Abstrakt</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obsahuje abstrakt všechny klíčové části (východiska, cíle, výzkumné otázky či hypotézy, použité metody, hlavní výsledky a jejich implikace)? ▪ Koresponduje abstrakt s obsahem práce? ▪ Má abstrakt přiměřený rozsah? <p>(0-5 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – abstrakt postrádá jasné sdělení ▪ Dobrá úroveň – abstrakt je neúplný nebo v něm chybí jedna či více klíčových částí nebo není konzistentní s cílem, strukturou práce či diskutovanými poznatky ▪ Velmi dobrá úroveň – abstrakt obsahuje všechny položky, ale: jeho vypovídací hodnota je slabá, je příliš dlouhý, je matoucí ▪ Výborná úroveň – kvalitně zpracovaný stručný souhrn obsahující všechny klíčové informace 	<p>5</p>
<p>Abstrakt (slovní hodnocení) Diplomantka uvedla abstrakt přiměřeného rozsahu konzistentního s cílem práce</p>		
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Je zdůvodnění práce uvedené v úvodu logické? ▪ Byla zvolena adekvátní literatura a je její záběr vzhledem k tématu dostatečný/úplný? ▪ Je zvolená literatura aktuální? ▪ Je použitá literatura řádně citována? ▪ Je použitá argumentace prezentována standardním způsobem? ▪ Byl dosavadní výzkum podroben kritice? ▪ Je popsána metoda rešerše? ▪ Jsou využívány přednostně primární zdroje? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – odůvodnění nebo rešerše chybí, význam/přínos práce je pochybný, neposkytuje odpovídající oporu pro tvrzení autora, chybí přehled předešlých výzkumů a/nebo nekriticky přejat, reference na práci jiných autorů je nepřiměřená ▪ Dobrá úroveň – pro zpracování diskutovaného tématu byla vybrána adekvátní odborná literatura. V práci je referováno k odpovídající empirické nebo teoretické bázi. Byla provedena rešerše předešlých výzkumů (ale jenom nebo v převážné míře českých), na něž je v práci správně referováno ▪ Velmi dobrá úroveň – byla zvolena a je podrobně diskutována adekvátní odborná literatura k tématu. Popis základních pramenů nebo teoretického rámce je na standardní dobré úrovni a zohledňuje i práce zahraničních autorů ▪ Výborná úroveň – význam a praktické implikace práce jsou dobře definovány. Teoretický nebo empirický základ je dobře popsán včetně práce zahraničních autorů a v práci diskutován. Je předložen odpovídající a kritický přehled dosavadních výzkumů, který odpovídajícím způsobem interpretuje současné poznatky a kontroverze v oboru. Argumentace použitá v práci může být inovativní a pro obor přínosná 	<p>15</p>
<p>Odůvodnění a rešerše odborné literatury (slovní hodnocení) Autorka uvedla zahraniční i tuzemské zdroje. Literatura byla řádně citována. Nebyl uveden edukační materiál EDTNA – European Dialysis and Transplant Nurses Association & European Renal Care Association. Současně i Národní standardy pro nefrologickou ošetrovatelskou praxi ČAS.</p>		
<p>Použité metody a logika struktury práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jsou jasně stanoveny a zdůvodněny cíle práce, výzkumné otázky či hypotézy? ▪ Je zdůvodněna volba 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – výrazné problémy ve výběru nebo popisu jedné nebo více částí práce, zvolené metody neodpovídají cílům, otázkám či hypotézám ▪ Dobrá úroveň – základní části práce jsou popsány na dostatečné úrovni a umožňují porozumět použitým metodám a postupům ▪ Velmi dobrá úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a odpovídají 	<p>5</p>

<p>použitých metod (rozsah a metoda výběru vzorku, tvorba, zpracování a analýza dat)?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jsou všechny použité metody a postupy dobře a podrobně popsány, umožňuje popis replikaci? ▪ Byla věnována pozornost reliabilitě a validitě dat? <p>(0-20 bodů)</p>	<p>současné vědecké praxi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Výborná úroveň – všechny použité klíčové metody a postupy jsou podrobně popsány a splňují nároky na vědeckou práci, mohou být inovativní a pro obor přínosné 	
<p>Použité metody a logika struktury práce (slovní hodnocení) Práce je strukturovaná i logická. Bohužel hypotézy jsou nastaveny příliš všedně.</p>		
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Odpovídají všechny uvedené informace soudobému stavu poznání? ▪ Neobsahuje práce zavádějící, či dokonce demagogická tvrzení a polopravdy? ▪ Jsou závěry prezentovány srozumitelně? ▪ Jsou prezentovány všechny relevantní poznatky? ▪ Byly vzaty v potaz silné i slabé stránky práce? ▪ Jsou závěry korektní? ▪ Byly vzaty v úvahu alternativní vysvětlení? ▪ Jsou závěry diskutovány v kontextu soudobého výzkumu? ▪ Jsou učiněna doporučení pro další výzkum nebo opatření? <p>(0-20 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – výrazné problémy s prezentací nebo s interpretací výsledků ▪ Dobrá úroveň – prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek ▪ Velmi dobrá úroveň – výsledky jsou srozumitelně prezentovány a jeví se jako správné. Interpretace výsledků jsou přiměřené. Slabé a silné stránky práce jsou diskutovány včetně implikací pro interpretace poznatků. Práce demonstruje porozumění implikacím diskutovaných poznatků pro další výzkum nebo opatření ▪ Výborná úroveň – výsledky prezentovány srozumitelně a jeví se jako správné. Správná interpretace výsledků je provedena s kritickým zohledněním možných alternativních vysvětlení. Jsou diskutovány slabé i silné stránky práce včetně implikací pro interpretace poznatků. Výsledky jsou diskutovány v kontextu dalších výzkumů a zdůrazňují přínos k rozvoji vědomostí (nebo vývoji nových technik a postupů). Jsou učiněna jasná a odpovídající doporučení pro další výzkum nebo opatření 	<p>16</p>
<p>Zpracování tématu a interpretace získaných poznatků (slovní hodnocení) Prezentované výsledky jsou vnitřně konzistentní. Některé interpretace výsledků jsou přiměřené. Práce zmiňuje některé z jejích hlavních slabých a silných stránek.</p>		
<p>Etické aspekty práce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Byly vzaty v úvahu etické otázky související s tématem práce a realizací výzkumu? ▪ Nedošlo k ohrožení zájmů účastníků výzkumu? ▪ Jsou diskutovány etické konflikty výzkumné činnosti? ▪ Byla respektována pravidla publikační etiky? ▪ Jaký byl výsledek shody v systém pro odhalování plagiátů (Thesis)? <p>(0-10 bodů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – etické otázky jsou opominuty, etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů nejsou respektována nebo jsou nedostatečně ošetřena ▪ Dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu, nicméně z etického hlediska vykazuje nedostatky, které ale nejsou zásadního charakteru ▪ Velmi dobrá úroveň – práce diskutuje etická pravidla a ošetřuje zájmy účastníků výzkumu ▪ Výborná úroveň – etická pravidla výzkumu a ochrana osobních údajů jsou dostatečně ošetřeny. Jsou diskutovány všechny etické konflikty výzkumné činnosti. Autor bere v potaz společensko-kulturní dopad práce 	<p>10</p>
<p>Etické aspekty práce (slovní hodnocení) Byly dodrženy etické aspekty výzkumu. Práce prošla kontrolou systému Thesis pro</p>		

odhalování plagiátu, kdy shoda je menší než 5 %.		
Odborný a společenský přínos <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pojednává práce aktuální/praktický problém? ▪ Je práce přínosná z hlediska oboru? (0-10 bodů)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – práce se nezabývá společensky aktuálním nebo praktickým problémem ▪ Dobrá úroveň – práce pojednává alespoň částečně aktuální nebo praktický problém v kontextu oboru ▪ Velmi dobrá úroveň – práce pojednává aktuální a praktický problém v kontextu oboru ▪ Výborná úroveň – práce je originální a přínosná pro rozvoj oboru, zabývá se významným společenským problémem 	5
Odborný a společenský přínos (slovní hodnocení) Téma ji jistě aktuální. Mohlo být vypracováno komplexně včetně společenského života dialyzovaných pacientů. Chybí uvedení patientské organizace pro chronicky dialyzované včetně možnosti dovolené. Téma je zaměřeno na znalosti sester o pitném a dietním režimu. Nicméně právě sestra předává informace pacientům. Tato oblast je důležitá.		
Formální úroveň práce <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obsahuje práce všechny klíčové části? ▪ Má práce dostatečný či přiměřený rozsah? ▪ Je práce logicky uspořádána? ▪ Je práce z formálního hlediska bez chyb? ▪ Má práce dobrou jazykovou úroveň? ▪ Jsou soustavně používány zavedené zkratky? (0-15 bodů)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedostatečná úroveň – práce není na odpovídající úrovni zpracována a vnitřně uspořádána, např. chybí některá z jejích klíčových částí, neodpovídá rozsahem požadavkům či je nelogicky uspořádána ▪ Dobrá úroveň – text je z hlediska obsahového i formálního bez zásadních pochybení, práce je úplná a má jasnou strukturu ▪ Velmi dobrá úroveň – práce je zpracována na velmi dobré úrovni, text je vhodně členěn a jsou dodrženy všechny zásady logické i formální strukturace textu ▪ Výborná úroveň – práce je napsána na vysoké akademické úrovni 	15
Formální úroveň práce (slovní hodnocení) Diplomantka ve své závěrečné práci uvedla všechny klíčové části. Současně odpovídá požadavkům na rozsah. Práce je logicky členěna a uspořádána. Text je na dobré úrovni.		

Doporučená klasifikace práce podle bodového ohodnocení

Doporučený klasifikační stupeň	Bodové rozpětí pro diplomové práce
Výborně	100–86
Velmi dobře	85–71
Dobře	70–56

Práci klasifikuji stupněm: **Velmi dobře (71 bodů)**

Slovní zdůvodnění navrhovaného klasifikačního stupně¹:

Diplomová práce se zabývá významným tématem týkající se pacientů podstupující hemodialyzační program. Cílem práce bylo zjistit znalosti sester o pitném a dietním režimu.

¹ V případě hodnocení stupněm neprospěl/a uvést hlavní nedostatky práce a zdůvodnění tohoto rozhodnutí.

Respondentky byly sestry z hemodialyzačních středisek a šesti jednotek intenzivní péče. Počet 150 (70 z dialyzačních středisek a 80 z jednotek intenzivní péče).

Hypotézy byly sestaveny zcela základně např. Předpokládám, že sestry na dialyzačních jednotkách mají vyšší znalosti o této problematice než sestry na odděleních intenzivní péče.

Každá erudovaná sestra z dialyzačního střediska, která pracuje 10 let, podá informace o režimu dialyzovanému pacientovi lépe než všeobecná sestra, která právě nastoupila po škole na JIP. To Vám samozřejmě vyšlo i ve výsledcích. Současně i fakt, kdy díky dlouholeté praxi v dialyzačním středisku mají sestry více znalostí o poučení režimu nemocného než nové sestry.

Ve svém šetření zjišťujícím znalosti sester jste se mohla zaměřit komplexně na celou ošetrovatelskou péči a poučení dialyzovaných pacientů. Mimo pitný a dietní režim na pohybovou aktivitu, podávání léků, možnosti peritoneální dialýzy nebo transplantace. EDTNA – European Dialysis and Transplant Nurses Association & European Renal Care Association uvádí edukační materiál i v českém jazyce. Mohou z něho čerpat sestry i samotní pacienti. Při komplexním pojetí zkoumání znalostí sester nejen o pitném a dietním režimu se mohlo dospět k jiným výsledkům.

Sama uvádíte na str. 28, že mohou trpět pacienti psychosociálními problémy. Tyto problémy bývají současně díky segregaci ze společnosti a podstupování hemodialyzačního programu 3x – 4 x týdně. Dále chybí uvedení Společnosti dialyzovaných a transplantovaných nemocných. Společnost vydává časopis Stěžeň, poskytuje sociální poradenství, ale především poskytuje rekondiční pobyty s možností dovolenkové dialýzy v ČR i v evropských městech.

Edukační leták týkající se konzumace potravin a pitného režimu hodnotím kladně. Ovšem při komplexním pojetí mohl vzniknout kvalitní edukační materiál.

Vzhledem k tomu, že jste zkoumala znalosti sester, otázky se týkají vzdělávání sester.

Práci doporučuji k obhajobě

Otázky a připomínky k obhajobě práce:

1. Jaké specializační vzdělávání je určené pro sestry v dialyzačním středisku?
2. Jaké certifikované kurzy mohou v rámci celoživotního vzdělávání sestry pro dialýzu absolvovat?
3. Co Vás vedlo ke zkoumání znalostí sester v oblasti pitného a dietního režimu dialyzovaných pacientů?

V Praze dne 14. 8. 2018
Místo a datum vypracování posudku

Mgr. Pavla Kordulová
Podpis oponenta práce